

„СОЦИАЛИСТЪ“

Излиза вторникъ и петъкъ

Редакцията и Администрацията се намиратъ
ВЪ СОФИИ.Неплатени писма не се
гдетатъ

Ръкописи не се връщатъ.

СОЦИАЛИСТЪ

Абонаментътъ се прѣдплаща

За год. лета 10 —
„ 6 м. „ 5 —
„ 3 м. „ 2 50

За въ странство 14 лева.

Единъ брой 10 ст.

За обявлениа се плаща по
15 ст. на редъ и 4 страни.

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

LE SOCIALISTE

Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Redaction
„SOCIALISTE“
Sophia.

DER SOZIALIST

Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei

КЪМЪ ПРИЯТЕЛИТЪ НИ

Както е вече извѣстно на г. г. абонатитѣ ни, в. в. *Другарь* и *Работникъ* се сливатъ въ единъ, подъ названиее *СОЦИАЛИСТЪ*. Редакцията за напредъ е твърдо рѣшена да праща новия вѣстникъ само до ония отъ абонатитѣ, които си заплащатъ. За да се държи единъ соц.-демократически вѣстникъ на своята висота, трѣбватъ пари. Първитѣ три броя ще пратимъ до всичкитѣ абонати, слѣдъ което ще спремъ испращанieto до непредплатившитѣ. Въ сѣщото време ний апелираме до всичкитѣ си другари да агитиратъ за распространението на в. *СОЦИАЛИСТЪ*, главния органъ на Българската социалъ-демократия. Ний искаме помощта на всичкитѣ ни приятели, които знаятъ колко е мъчно у насъ издаванието на единъ прогресивенъ и самостоятеленъ вѣстникъ, безъ богата источници.

Нашитѣ учени противници

Благодаримъ! Г-лъ Б. въ в. „Съласие“ № 13 си запретилъ рѣкавитѣ и изкалпилъ единъ „практически коментаръ къмъ българската социалистическа наука“. Ний и не можеме да очакваме, че ще дойде день, когато колонитѣ на в. *Съласие* ще дадатъ единъ коментаръ като г. Б., въодушевенъ съ извънредно благи чувства — да улесни разбиранieto на нашитѣ идеи отъ простото население. Социалиститѣ винаги сж признателни къмъ таква хора, които така великодушно предлагатъ услугитѣ си на социализма. Обаче ний има да съжеляваме за една малка *иссръка*: ний прочетохме внимателно коментара на г. Б. и вмѣсто пояснения на социализма, получихме въ резултатъ собственния *сумбуръ*, който царува въ главата на г. Б. по отношение къмъ „българската социалистическа наука“.

Но ний, въодушевени така сѣщо отъ горѣщото желание да поясняваме на хората „какво искатъ нашитѣ социалисти“, бързаеме да измъкнемъ г. Б. отъ това огчаено положение, въ което го е вълѣкълъ неговия коментаръ, като покажемъ, че той неосѣтно, подъ натиска на своето страстно желание да пропагандира социализма, е създалъ единъ новъ социализмъ, по свойтъ образъ и подобие, както малкитѣ дѣца създаватъ свойтъ книжен кулички.

И така, ако г. Б. мисли, че социалиститѣ *искатъ*, щото градскитѣ слуги, занаятчийскитѣ работници и ратаитѣ да „мразятъ“ и „непавиждатъ“ свойтъ мастори и селски господари, то той забравя, че тѣ никога не сж по казвали да иматъ поше най малкото желание да раздухватъ нискитѣ чувства въ тѣхъ и не въ тия чувства се състои „класовото съзнание“ на работния народъ. Чирицитѣ, ратаитѣ,

тѣ, слугитѣ, — това сж хора отъ онова многочислено семейство, което у насъ търни всичкитѣ маки на двойното иго, отъ една страна — на дръбно-буржуазнитѣ условия и отъ друга — на развивающия се капитализмъ. Чирицитѣ, ратаитѣ и слугитѣ сж на работа отъ ранна сутрина до късна вечера; тѣ създаватъ всичко, което е потребно за тѣхнитѣ господари, а въ отплата на това, само на сънъ виждатъ ония гозби, ония хубави дръхи, онии постелки, ония кашци, ония фастони, онии библиотеки, онова образование, съ които се наслаждаватъ напр. г. г. Франци и Македонски, чийто вѣстникъ *Съласие* даде гостоприемство на нашия коментаторъ. Социалиститѣ искатъ ако не такива блага, то поне по добра храна, по топли дръхи, по здраво жилище, повече образование, по чести посѣщения на театри, библиотеки и въобще по човѣшки животъ за работническитѣ класи. Социалиститѣ искатъ да указватъ на работничитѣ тѣхното мизерно, робско, подчинено положение, да ги научватъ да разбиратъ причинитѣ на това и да имъ посочватъ оня идеалъ за *свобода, братство и равенство*, когото общественно-економическото развитие всеки день доближава. Ето това е „класовото съзнание“, което ний искаме да даваме на работничитѣ; ако тѣ ни разбиратъ, тѣ влизатъ въ редоветѣ на единственната *народна* партия у насъ, въ партията на социалъ-демократитѣ. Но г. Б. се вайка, че всичко това става „въ и за нашата млада държава“. Ний успокояваме г-на Б. Ако нашата държава е млада, то това не ѝ попречи да нахрани единъ *Стамболовъ*, да роди единъ *Стойловъ*, да въздигне единъ *Радославовъ*, да хранути самозвнни и бездарни профессори, хиляди адвокати и лихвари, да издържа четирисестъ-хилядна войска и много други работи, които се вършатъ и въ най стари държави, защото и нашата е класова държава, — държава на търговци, адвокати, чиновници, лихвари и фабриканти. Тя е въ състояние да отдѣли много и за сиромашта, а социалиститѣ това именно и искатъ.

Социалиститѣ, казва г. Б., мразели масторитѣ и малкитѣ землевладѣлци, защото единтѣ притѣжаватъ „срѣдства на производствата“, а другитѣ притѣжаватъ „движимъ и недвижимъ имотъ“. Ако г. Б. мисли така, то нека не забравя, че социалиститѣ, които мразятъ „древнитѣ буржуа“, искатъ за тѣхъ евтини училища, евтини аптеки и лѣкарни, пенсия за стари и немощни, най малки данъци и общо народно въоръжение, а онии пъкъ, които ги обичатъ, управиватъ ги съ преврати, сопи, затвори, и интернирвания, налагатъ имъ по 100 милиона данѣкъ, взематъ имъ по сто лихва, продаватъ имъ колитѣ и чергитѣ, на сж готови да имъ налагатъ и военни диктатури. При все това, тия хора сж „дрѣбни буржуа“ и не сме кривя ний, че ги именуваме така, а историческото развитие, което ги е направило такива; ний се стараемъ, да имъ покажемъ, че тѣхната сѣдба е тѣсно свързана

съ оная на пролетарията; тѣ постоянно напуцатъ своя а класа и ставатъ „работници“ и „пролетарии“, но по неволи, а не отъ нищество, както нашия коментаторъ г. Б. се издѣга да каже. Тѣхъ на сила ги истрѣгва отъ нивитѣ и дюкениитѣ имъ сегашната едра индустрия, тѣжкитѣ данъци и буржуазнитѣ нардѣби; не нищството е създало многото милиони пролетарии на индустриалнитѣ страни, а напротивъ съ нищство ги гощава дневната цивилизация, когато ги остава безъ почивка, безъ работа, безъ хлѣбъ и безъ огнище. Достойния защитникъ на тая цивилизация и въ сѣщото време — честити сме да го кажемъ — нашия коментаторъ г. Б. много хубаво постѣви, като пояснява „българската социалистическа наука“, ама една малка грѣшка прави, че динъ много не заглѣдва историята.

Да улечимъ задачата на г. Б. като пояснимъ и отношенията ни къмъ княза, макаръ само съ дѣв думи. Навстна, социалиститѣ не сж викали „да живѣе нашия любимъ Господаръ“, както е викалъ г. Б., защото като кажемъ „Господаръ“, не е необходимо да кажемъ безъ друго „любимъ“ и „да и ѣе“; това сж три понятия, които споредъ граматиката, могатъ да се слагатъ и раздѣлятъ, споредъ нуждата; та и не с наша работа това, защото отъ една страна ний не пнемъ вода отъ кладенцитѣ на *Свободно Слово, Свобода, Миръ, Стрелба* и пр., а отъ друга — ний не стоимъ подъ знамето на либерало-радикало-социалисто-анархизма на в. *Ворба*.

Княжеската властъ, въ дневното време е единъ анахронизмъ; въ когото и да бѣде въплотена, тя е единъ остатѣкъ отъ деспотическитѣ времена, които претърпява разни стѣпени на своето исчезване и свършва съ това че става съвършено непотребенъ. Капитализмътъ и въ туй отношение ще извърши своята революционна роль, при всичкитѣ добри желаниа на неговитѣ защитници . . .

По нататѣкъ г. Б. при всичкото си желание да коментира, се чуди какъ социалиститѣ „ще освободатъ селянина и занаятчийта отъ тѣхнитѣ имоти“. Но той забравя, че това не е и работа на социалиститѣ, а на лихварина, фабриканта, търговеца и бирника, които постоянно „освобождаватъ“ „древния буржуа отъ неговитѣ имоти“. Така сѣщо се чуди и пита г. Б.: ако ний обвиняваме другитѣ партии, че нѣматъ программа, то кѣдѣ е нашата? По достатѣчно е да се раствори брой 36 отъ в. *Работникъ* и да се види: „программата на работническата соц.-демократическа партия“.

Ний съжеляваме, чо сме принудени да свършимъ обясенията си, иначе щѣхме да продължимъ нашия „коментаръ на коментара“ отъ г. Б. Важното бѣше да покажемъ, че г. Б., чловѣкъ съ добро желание да помогне на социалистическата пропаганда, е създалъ единъ свой социализмъ; за този социализмъ г. Б. казва, че *народо не го разбира*, защото ако да бѣше ни разбралъ щѣлъ да произнесе върху социалиститѣ своята спра-

ведлива народна демократическа присяда, подобна напр. на она която той въ Стамболово време произнесе по време на изборитѣ. И наистина, ако „народа“, под ръка съ полицията и шайкигѣ сполучва поѣкога да ни напише таква „справедлива присяда“, то социалиститѣ има много да благодарятъ на върнитѣ понятия, които разпространяватъ за тѣхъ такива просвѣтени коментатори, като г. В.

Г. Г.

Въ законодателнитѣ избори на 2-ий този мѣсець Белгийската социалистическа партия е одържала блѣстяща побѣда. Слѣдъ като се бори за извоюването на едно общо избирателно право, тя сега пръвъ пътъ се възползува отъ него и тържествено излиза отъ избирателната борба побѣдителка съ 21 депутати социалисти и 7 балотажа.

Ний, поставени да защищаваме великото социалистическо дѣло въ страната на дивитѣ русофилски агитации, и на още по дивата стамболовщина, пращаме своитѣ братски поздравления на нашитѣ далечни братя и викаме заедно съ тѣхъ:

Да живѣе Белгийската работническа партия.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

— Софийско тухларско дружество, което експлоатира една мѣстность въ Куру-багларъ, споредъ въврѣнната на една дописка до редакцията, не си е платило градско право отъ нѣколко години на самъ. То е длъжно да плаща по 2 л. за хиляда тухли; на годината то искарява около 6 милиона тухли, по 2 л. на хилядото и за 5 години, то е трѣбвало да заплати на касата около 60-70,000 лева. Дописницитѣ искатъ постоянно да се направи справка: колко е внесло дружеството, колко пари сѣ приети отъ касата и дали голѣма частъ отъ тѣхъ не сѣ отишле въ джебчетѣ на Стамболова и Петкова. Хубава работа, ако и Куру-багларскитѣ тухли сѣ участвували въ спасението на България! Ний ще чакаме да се направитъ нуждитѣ запитвания и раскрытия.

— Въ редакцията ни се получиша купъ писма, въ които ни умоляватъ да попитаме защо още не сѣ вземени никакви мѣрки противъ отклонившия се отъ военната служба *Ир. Хр. Писев*, виденъ Софийски търговецъ, който е билъ единъ отъ многото благодѣтелствуващи Стамболовци. Мислимъ, че въ единъ отъ нашитѣ вѣстници бѣше се писало по този случай, въ пазителитѣ на законитѣ толкова искатъ и да знаятъ. И ний знаемъ, че да бѣде човѣкъ солдатинъ е тѣжко, въ държавата не трѣбва да прави разлика между богати и сиромаси. Привличаме вниманието комуто се слѣдва да вземе нуждитѣ мѣрки, за да не се мисли, че живѣемъ въ дива Гарбалия.

— До какви резултати може да доведе грубата дисциплина, показва ни слѣдующия фактъ. Миньлата нѣдѣли порт-юнкера К. Сотировъ влѣзълъ въ тунела „Ст. Планина“ и цапналъ една плееница на единъ мл.-ун.-оф., защото не му отдалъ честъ. Находящитѣ се цивилни пѣли да му подирятъ смѣтка, въ той набързо успѣлъ да избѣга. Сжщия юнкеръ спиралъ е единъ фелдфебелъ да му иска честъ. Зрители сме били още на много подобни сѣбни, които за сега прѣмълчаваме. Това е повече отъ скандалиозно и ний мислимъ, че трѣбва да се обуздайтъ подобни господиновци, които, като ги произведатъ могатъ на лѣво и на дѣсно да биятъ.

— Напосѣдѣкъ въ Франция сѣ станали нѣколко самоубийства отъ сироманиа, мѣжду които нѣкои въ Парижъ, въ она богатъ Парижъ, който може да храни съ стотини хиляди сиромаси. По тоя поводъ социалистката Поль Минкъ е написала една енергична статия въ в. „La Petite Republique“, като осжлди дневнитѣ общественни наредби, които сѣ причяна на тия нещастия. Въ сжщия смисълъ сѣ говорили нѣкои оратори социалисти при погрѣбението на шестъ отъ тия нещастници въ Парижъ, на което сѣ присѣтствуваха около десетъ хиляди народъ.

— Интересни сѣ измѣненята, които е прекарала така наречената народна партия. Ти си е останала сега като партия на консерваторитѣ, които се четатъ на прѣста; колчимъ

тѣ сѣ имали поддържката на двора, толкова пакти сѣ и сгавали силни. Тогава най хубавото имъ пазване, което ще съотвѣтствува на дѣйствителността, не е народна, а придворна партия.

— Стипендиитѣ за въ странство вече сѣ раздадени. Както по напредъ, така и сега, тѣ сѣ раздадени по комшийски. Макаръ умрѣлото *Свободно Слово* и да даваше най добри съвѣти за справедливо раздаване на стипендии, по тѣ си останаха само на книга. Между това, когато една отъ роднитѣ на редактора на *Народенъ Приемель*, взима стипендия по ржководието, хора бѣдни, при това хора, на които остава малко врѣме до завриванне на учението си, ги оставатъ на улицата. Между пострадалитѣ, има и нѣкои наши другари социалисти, които като не могатъ да бѣднатъ партизани на г. Радославова, сѣ оставени безъ всѣкаква помощъ. Ний за сега прѣмълчаваме имена и факти, но още единъ пътъ се потвърждава мисълта, че всичкитѣ фондове и държавни сили, съ които располагатъ нашитѣ управници, тѣ ги употребяватъ за да си набиратъ услужлива рая и да се крѣпятъ на власть. Амн къдѣ остава народа, за когото всички плачатъ?

— Отъ военното училище сѣ изключени шестима ученика, които сподѣлитѣ социалистическия пдеи, подъ предлогъ, че биле утъ написали нѣкакво анонимно писмо до военния министръ. Венчката работа е да се освобождаватъ сиромашкитѣ издѣлници отъ страшната за тѣхъ социалистическа „зареза“

— Отъ Вургасъ ни пишатъ, че нѣкой си г. В., човѣкъ сембентъ, обесчестилъ една учителка и това сега станало явно. Такава е буржуазната правсгвенность, която подрива семейната честъ и подкопава основитѣ на буржуазнитѣ брачни отношения.

— Ученецитѣ отъ 7-ий классъ въ Търновската гимназия още отъ 20 Септември сѣ напуснали училището, благодарение на нѣкой си учителъ Стефанъ Галчовъ, който билъ съвсемъ неспособенъ да преподава Психология, Етика и Логика, а отъ друга страна съвсемъ произволно е писалъ слаби бѣлѣжки на ученицитѣ. Незнаемъ дали милостята му е отстраненъ, по и тоя пътъ за безрѣдичитѣ въ Търновската гимназия се длъжи не на ученицитѣ, а на она, подъ чието просвѣтително опекунство тѣ се намиратъ.

— Въ единъ отъ послѣднитѣ издавающи броеве на в. «Свободно Слово» г. Г. Баламезовъ смѣтналъ за необходимо да ни расправи историята за происхождението на в. „Прогрессъ“. Единъ нѣщо забравилъ г. Баламезовъ да спомене и това нѣщо, по наше мнѣние, е най важното въ пѣлата тази история. Г. Баламезовъ испусналъ да каже, че за проектираня въ Октомвр. м-ць 1892 г. в. „Прогрессъ“ бѣ изработена отъ нашия другаръ Янко Сакжзовъ и самия Г. Баламезовъ, като пълномощници на „Правдина“ и „Лѣча“, специална программа, която, за голѣмо съжаление, се отличава отъ программата на сегашнитѣ „Прогрессъ“, колкото идентъ на единъ социалнестъ е: отличаватъ отъ онази каша отъ политически въздѣления, каквито, напримѣръ, представлява г. К. Величковъ.

Его какво е пропусналъ г. Баламезовъ да спомене въ своята любопитна историйка.

— Преди нѣколко дена въ града ни се навърташе извѣстнитъ редакторъ на още по извѣстната продажна газета, «Балканска зора». Наши приятели ч сѣ срѣщали този примѣренъ господинъ въ интимни разговори съ г-на В. Радославова. Види се хищното обоняние пѣ Д-ръ Генадиева трѣбва да е осѣтило нѣкою плячка около издѣхналото «Свободно Слово». Обаче това не е чудно. На таква хищници природно имъ е да дирятъ, гдѣ

има мърши. Чудното е другадѣ. Нима два мѣсеца власть бѣха достатъчни за г. Радославова да забрави „кѣлѣви и общинни“ и да пригърне системата на Стамболова? Само тѣзи прокопсаникъ не правеше различие въ сръствата и хората. Завидѣлъ ли е г. Радославовъ на Стамболовата слава?

— За социалистическия митингъ, свиканъ отъ нашитѣ другари въ г. Варна на 3-ий мин. Септемвр., били сѣ разнасили итѣ града покани. Варненската полиция си позволила да къса тѣзи покани, а г. Варненский Управителъ е заплашвалъ и нашитѣ другари, че ще бѣднатъ глобени, защото не били обгербовали поканицитѣ.

Дѣйствията на варненската полиция сѣ били незаконни. Сжщо и г. Управителъ е пѣмалъ право да изискува обгербованнието на единъ покани отъ такъвъ характеръ.

Ний се обржчаме къмъ г. Варненский Окр. Управителъ съ въпроситѣ: какви постѣпки е направилъ относително незаконнитѣ дѣствия на неговитѣ подчинени, и 2-ро съ какво ще оправдае своего незаконно трѣбване за обгербованнието на поканицитѣ?

Чакаме отвѣтъ въ единъ отъ официознитѣ органи. Единъ екземпляръ отъ този брой се испраца на адреса на г. Варненский Обрженъ управителъ.

— Хърватската социаль-демократическа партия въ Загребъ по случай избирание на социалистически депутати въ България, е устроила една вечеринка. Въ поканата, распратена на работницитѣ, се казва, че стѣпваннето въ законодателното тѣло на една отъ балканскитѣ държави защитници на соц-демократическата мисль е отъ особена важность, което трѣбва да се засвидетелствува съ многобройни посещения на вечеринката.

Ний пращаме най горѣщи поздравления на нашитѣ хърватски братя.

— По случай социалистическата победа въ борбитѣ на 11 Септември получихме слѣдующитѣ телеграми отъ странство:

Bern	Redakctia Drougar Sofia
	Herzlich gratulire mit dem wahl sieg, Drougarka Cecile Maisl
Belgrad	Redaction Rabotnik, Sofi
	Radosno cestitamo pocetak borbe i postignuspsh. Ziveo Socializam.
	Redaction Zanatliskog Saveza
Bern	Redaktion Rabotnik, Sofi
	Vive Socialisme triomphant
	Daireoff

— Получихме слѣдующата телеграма отъ Ломскитѣ ученици:

Ломъ София
Министру Радоолазову копие в. Спиржа и Другаръ.

Ученицитѣ отъ Ломското педагогическо училище протестиратъ противъ произволно на Директора Митевъ, Тодоровъ, Ирасево Махивъ, думата имъ е законъ — законъ начавра — доста е осемъ годишното заблуждение отъ Стамболовитѣ мекерета! Нека се наитъ прѣдъ видъ послѣдствията, молимъ распорѣждането.

Видоловъ.

— Въ Габровската мъжка гимназия на двама фатални чловѣка Н. Дуковъ и Богдановъ, които вѣчно поддържатъ недоволство въ ученицитѣ съ своитѣ груби обноски. Отъ на 18 м. м. ученицитѣ отъ горнитѣ классове напуснали училището и заявили на министертството, че не могатъ да постѣпятъ догдѣ не се уволнетъ помѣнатитѣ лица. Въ сжщия врѣме тѣ се обърнали къмъ Габровскитѣ градани, като апелиратъ къмъ тѣхната помощъ. Отъ министерството имъ се отговорило,

могат да напуснат, ама учителитъ Дуконъ и Богдановъ нѣма да се отстранитъ. Г. В. Радославовъ навѣрно е предпочелъ цѣла масса отъ ученици да остане на улицата само за двама души, които му сж потребни като партизани. Но училища съ партизанство се не управляватъ.

Изборитъ въ Нови-Пазаръ.

(край)

Срѣщо тази дива агитация на шуменскитъ радослависти, ний нѣмахме какво друго да противопоставиме, освѣнъ нашата социалистическа програма. И началата ни и тактиката ни не ни позволяваха да употребимъ такива срѣдства, съ каквите се ползуваха нашитъ противници. Ний даже, предъ видъ на доверашното ни задружно работение съ радославиститъ срѣщо Стамболова, не поисквахме да се възползуваме и отъ политическото минало, както на кандидатитъ г. г. А. Ченбеллиева, единъ отъ стамболовскитъ атове, които измѣниха Търновската Конституция, и Османъ-Бел, доверашенъ другаръ и поддръжникъ на Кесимъ Зааде, така и на тѣхнитъ поддръжници, шуменскитъ радослависти. Нашитъ другари се прѣснаха изъ селата и на срѣщо всѣка измислица и клеветъа противопоставиха яснитъ и смѣлитъ народополезни искания, изразени въ нашата минимална програма. Ний говорѣхме за безстрашната неумолима борба, която социалиститъ бѣха обявили на Стамболова, ний говорѣхми и за онѣзи добрини, които се съдържатъ въ социалистическата програма. Съ това ний запознавахме населението и съ социализма и съ социалиститъ.

Тази контръ-агитация ни показа очигледно, колко сиѣтло дѣло е борбата за истината. Ний бѣхме свидѣтели какъ се проявяваха и свѣтлаха челата на възрастни мъже, кога тѣ разумѣваха гдѣ е и въ що се състои истината; ний виждахме гнѣвътъ, който пламваше въ очитъ на младитъ труженници-селени, кога догаждаха клеветъата, кога разбѣраха защо е пусната. Това проявяване и този гнѣвъ, ний твърдо се надѣвемъ, сж залогъ за свѣтлото бѣдѣще на нашата пропаганда. Отива ни да бѣдемъ прими и искрени, да разбираме пуждитъ на градското ни и селско население и да не изнуцаваме изъ рѣцѣ рѣководящата нишка на всепобѣждающии социализмъ, и нека бѣдемъ увѣрени, че никакви клевети, никакви измислици не ще бѣдатъ дълготрайни. Здравия разсѣдѣкъ на нашето население и нашето постоянно живѣние съ него — ще изравнятъ пѣтътъ на побѣдата.

Доиде събота 10-ий септемврий и другарѣтъ ни Янко Сакъзовъ заедно съ г. Тони Радевъ, още единъ пѣтъ излѣзоха да обиколятъ българскитъ села. Вечерта бѣхме нагласили Тони Радевъ да остане въ Колевце, а другари ни Сакъзовъ въ Марковецъ, та утринитъ съ Колевчени и Марковчени да стигнатъ въ Нови-Пазаръ. Отъ вечерта още, Марковци нагласиха колко каруци ще трѣбватъ утринитъ, раздадоха си бюлетинитъ, подканиха всички старци и педѣгави и разотидоха се, едни да спятъ, други да раздаватъ бюлетинитъ. Утринитъ рано съ гайди и пѣсни Марковци заедно съ Косовци, 130 каруци, потеглиха за Нови-Пазаръ. Долината на Руссе-Варненската желѣзница представляваше чудесна гледка. На два километра се простираше ивицата, която завземаха Марковци и Косовци и долината се оглушаваше отъ пѣснитъ и свиркитъ на тѣзи бодри българи. Отъ 530 души избиратели въ цѣлата община 516 се явиха предъ избирателнитъ урни. Ний видѣхме старци по на 80 и 90 год., които ко не за хатѣра на сина си, поне на внуката си, та и за „селско добро“, се рѣшиха да напуснатъ спокойствието си. Само 14 души избиратели, едни отишли по кирая, други съвѣмъ педѣгави, липсуваха изпомежду. Не се мина много, надойдоха Колевчани, Каспечанци, Ирихорци, Овчаровци, Чанакчийци и др. и др., паслѣзоха и турчата. Него денъ Нови-Пазаръ види 2125 души избиратели отъ които около 1250 бѣха турци, а останалитъ българи.

Българитъ венчки, съ исклучение на 20-30 души привърженици на А. Р. Ченбеллиева, бѣха за другари ни Янко Сакъзовъ, турцитъ на противъ. Ако тѣ не бѣха раздѣлени между радославиститъ — Ченбеллиева и стоиловиститъ — Юсуфъ-а, тѣхното множество щѣше да наддѣлѣ надъ българитъ, защото Колевчани и Каспечанци и този пѣтъ не дойдоха въ множеството. Нашитъ не могаха да агитиратъ на турцитъ. Турението отъ наша страна двама кандидати българи нарани

тѣхното национално честолюбие и мъчно можаха да бждатъ привлечени. На нашитъ българи, другитъ партии не можаха вече да влияятъ, само гледаха да спечелитъ турцитъ на своя страна.

Вечерта при преброяването на бюлетинитъ, другарѣтъ ни Янко Сакъзовъ получи 837 гласа подадени само отъ българи, а съизбранника му Тони Радевъ получи 903 гласа. 66-тѣхъ повече гласове Тони Радевъ дължи на турци отъ Мадара и други нѣкои села. Радославиститъ Ченбеллиевъ и Османъ Бей, получиха около 700 и нѣщо гласа, а Стоиловиститъ около 500. Гласоветъ на Радославиститъ и Стоиловиститъ се набраха измежду турцитъ.

За прѣвъ пѣтъ отъ освобождението ни, българскитъ елементъ въ Ново-Пазарската околия излѣзе побѣдителъ и тури свои всенитателенъ печатъ на избирателната борба. Тази побѣда, не може се откажа, се дължи на единодушното държение на Марковци и Косовци, както и на разбранното и съзнателно участие на българитъ отъ селата Колевци, Калугерци, Каспечанъ, Могила, Ирихоръ, Калайджи, Чанаклин, Енюво и др.

Ний, социалиститъ отъ Ново-Пазарска околия, искаваме тука нашата пѣтъ горѣща благодарностъ къмъ всички онѣзи български синове, които съзнателно ни помогнаха да предадемъ Ново-Пазарски мандатъ на народенъ представителъ въ рѣцѣтъ на пѣтъ вѣрнитъ, най искрениитъ и най безпристрастнитъ защитници на народнитъ свобода и правдини, каквито сж българскитъ социалисти.

Ново-Пазарскитъ Социалисти.

ПРЕДИ ДА ТРѢГНЕ ЗА СЪВРАНИЕТО

(Въ Понзарси. Депутатѣтъ, отръкъ на своята национална маса, пише.)

Депутатѣтъ „Моя мѣничка и любезна Пини! . . .“ (Той чува, че жени му влиза и бързо слани единъ томъ отъ бюджета върху начелното писмо.)

Депутатѣтъ, съ гласи отръкъна отъ рѣцѣтъ. — Деветдесетъ и осемъ милиона, тѣзта и седемнадесетъ хиляди, даѣтъ и четринадесетъ лева, двадесетъ и осемъ стотинки . . .

Госпожата, развълачуваши. — Обичий ми . . .

Депутатѣтъ, преструва се, че не чува. — Намаление данѣнитъ за здравославни питии . . .

Госпожата, развълачуваши. — Обичий ми . . .

Депутатѣтъ. — Нема смущавайте, когато работи! (Като си подми главата) А! ти ли си, моя драга и любезна, моля та, прости ма . . . Пустия бюджетъ, погледни го . . .

Госпожата. — Ти ще се разболѣешъ . . . Не ти ли стига тѣжния трудъ въ Народното Събрание . . . ти тамъ твърдѣ много работиши.

Депутатѣтъ. — Азъ си изпълнявамъ, просто на просто дълѣтъ . . . Искамъ ли да ти кажа нѣщо?

Госпожата. — Да.

Депутатѣтъ. — Хубаво, азъ бихъ желалъ десетъ пѣти повече да работи — да, десетъ пѣти — ама само при тебе да съмъ!

Госпожата. — Колко си добъръ!

Депутатѣтъ. — Ако ти знаеше, колко ми е отвратителенъ Парижскитъ животъ . . . какъ се чувствувамъ уединенъ азъ тамъ!

Госпожата. — Искамъ ли да дойда и азъ съ тебе?

Депутатѣтъ. — Не. Азъ не ти желая това зло.

Госпожата. — Ами че . . .

Депутатѣтъ. — Азъ не ти го желая . . . Па и скоро ще настѣви си. Василий, новата година . . . а по сетитъ ще дойде Великъ-денъ и азъ ще се върна въ това приятно . . . щастливо юженце . . .

Госпожата. — Обичамъ та!

Депутатѣтъ. — Ахъ, обичаяъ та!

(Опоеши). Остави за сега да си проработи малко. (Госпожата излизла.)

Депутатѣтъ. — Заговори пакъ писмото: „Моя мѣничка и любезна Пини . . . Най сетитъ времето за отзарието на Събранието набивама и азъ ще се върна при тебъ. За щастие, азъ можахъ да направя два пѣти расѣдка до Парижъ, благодаренъ е на тая добра карта за свободното изтѣване по желѣзницитъ, която ми костува проклѣтитъ конвенции . . . И скоро азъ ще бѣда при тебе . . . Да знаешъ колко ми е умръзнало да стоя тука, а пѣкъ кѣто си помисли, че по нова година пакъ трѣбва да се върна! Най сетитъ иди! . . . Хиляди целувки. X . . .“ (Туря писмото въ пѣкъ, и си пошрава, като слѣва бюджетната книга на тонка.)

„Le Peuple“

НЕ ЛЪЖАТЪ

Народнитъ приятели около в. *Народенъ Приятелъ* полека-лека вече се присламчиха подъ знамето на сопаджинитъ. Интересни мисли развиватъ тѣ въ статията си „На кръстопѣтъ“ въ 25 брой на вѣстника, гдѣто между другото казватъ: „амьсто да даде (Стоилова) преднина или поне пѣлна избирателна свобода

да на партията, която се председателствува днѣсъ отъ Радославова, той даде груби полицейски помощи и своето лично влияние на противници на тая партия“. Че е било пустнато въ ходъ моралното влияние, — това е така; но че съ него се ползували радославиститъ, както и стоиловиститъ — и това е една истина. Какво тогаса иска *Народенъ Приятелъ*? За каква преднина и пѣлна избирателна свобода говори той? Да се даде преднина на една малка партия, ще каже да се употребятъ още по голѣми насилня и потѣкване избирателнитъ права на ония, които не сж радослависти; а да се даде пѣлна избирателна свобода на Радославовитъ хора, това ще каже да се провъзгласи сопаджилѣка за единственъ избирателъ въ България, а не само отчасти, както бѣше на 11 Септемврий. Благодарение на насилнята, радославиститъ спечелиха нѣколко депутати; ще каже, че насилнята трѣбваше да бждатъ на всѣкъдѣ, за да имаха тѣ болшинство въ Събранието, та сетитъ да въскрѣсне Стамболовъ въ Радославовски образъ. Ето що искатъ радославиститъ.

Но ний пакъ питаеме: какво иска в. *Народенъ Приятелъ*? Кол е тая Радославова партия? Колко хиляди брой тя, каква сила е тя, че вий, а не други, имате очи да се оплаквате отъ полицията? Ако се дадѣха стотини преднини на тая партия, то тя по легаленъ начинъ не би докарала и 20 души въ Събранието, а ако тя има сега 40 души, то това дължи пакъ на сжщата полиция, противъ която тя възстава. Радославиститъ сж втори подиръ стамболоиститъ по своята непопулярностъ. Впрочемъ и еднигъ и другитъ се целунаха и работятъ наедно. Логиката, както и политиката на радославиститъ, сж едни отъ най стамболовскитъ.

Радославиститъ сж хора руссофоби. Но като агитатори и организатори на руссофобското движение у насъ, тѣ сж посмѣшнице. Руссофилитъ се опиратъ на реакционнитъ вѣрвания на массата къмъ Руссия, а радославиститъ сж безсялни да направитъ нѣщо противъ тия вѣрвания, безъ да иматъ въ рѣцѣ властъ и сопи. Тѣ нѣматъ нито хора, нито желание, нито програма съ широки економически подоборѣния за да пренесатъ тия чувства отъ Руссия къмъ себе си.

Народнитъ приятели отъ тѣхния лагеръ и отъ редакцията на *Народенъ Приятелъ*, за да станатъ по хубави, закачили си на шалкитъ девизѣтъ, че „отговорния предъ отечеството и потомството е свободенъ въ миснитъ си и дѣйствията си“. Но това въ устата на радославиститъ ще каже: сопаджилѣкъ и Мантовъ, а Стамболовъ сжщото казваше, но съ други думи, — че „азъ по своето дълбоко вътрѣшно убѣждение, за спасение на отечеството, обѣсѣхъ Миларова, изгорихъ съ газъ Тюфекчиева, направихъ си палати, завладѣхъ Тузлука и докарахъ атове въ Народното Събрание.“

Но да оставимъ народнитъ приятели, а да се обърнемъ къмъ руссофилското болшинство въ камарата:

Г-да, на кръстопѣтъ ви чакатъ Вѣдослатински герои; тѣ биятъ трѣвога и високо трѣбятъ, какво ще върнатъ, когато имъ направите пѣтъ да минатъ. Вършете и мислете. Г. Г.

До редакцията на в. „Социалистъ“ коние в. „Народенъ Гласъ“ и в. „Сиромашья Защитникъ.“

До другаритъ депутати и избиратели Социалисти.

Другари,

Групата на българскитъ студенти социалдемократи въ гр. Лозана щастлива се счита

